

สารบัญ

อาศิรวาท	๓
คำปรารภ	๔
คำนำ	๖
คำชี้แจง	๘
สารบัญ	๑๐

เล่ม ๑

ภาคที่ ๑ เย็นศิระเพราะพระบริบาล ปวงประชาเป็นสุขแดนต์	๑๗
บทที่ ๑ พระราชประวัติ	๑๙
• พระบรมราชสมภพ	๑๙
• เสด็จประทับต่างประเทศ	๒๑
• การศึกษา	๒๓
• พระราชพิธีราชาภิเษกสมรสและพระราชพิธีบรมราชาภิเษก	๒๕
• ทรงพระผนวช	๒๘
• ทรงดำรงสิริราชสมบัติยั่งยืนนาน	๓๐
• พระราชโอรส พระราชธิดา และพระราชนัดดา	๓๔
บทที่ ๒ พระราชกรณียกิจ	๓๖
• การพัฒนาแหล่งน้ำ	๔๑
• การแก้ไขปัญหาจราจรในกรุงเทพมหานคร	๔๔
• โครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา	๔๖

- การแพทย์และสาธารณสุข ๔๘
- องค์การในพระบรมราชูปถัมภ์ ๕๐
- การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๕๒
- เศรษฐกิจพอเพียง ๕๓
- การอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม ๕๖
- ด้านความมั่นคง ๖๔
- ด้านการศึกษา ๖๗
- ด้านต่างประเทศ ๗๕
- ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ๗๙

บทที่ ๓ พระอัจฉริยภาพ ๘๖

- การถ่ายภาพ ๘๖
- จิตรกรรม ๙๐
- ประติมากรรม ๙๒
- หัตถกรรมและกีฬา ๙๔
- ดนตรี ๙๖
- พระราชนิพนธ์ ๑๐๒

บทที่ ๔ พระเกียรติคุณเกริกก่าจร ๑๐๕

- ปริญญามาจากสถาบันในประเทศ ๑๐๕
- ปริญญามาจากสถาบันต่างประเทศ ๑๑๐
- เหรียญและรางวัลที่นานาชาติทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย ๑๑๒
- พระราชสมัญญา ๑๑๘
- วันสำคัญเนื่องในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๑๒๐
- สิทธิบัตรการประดิษฐ์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๑๒๒

ภาคที่ ๒ การจัดเตรียมงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ๑๓๖

- บทที่ ๑ ชื่องาน เขตการจัดงานและมติคณะรัฐมนตรี ๑๓๒
- บทที่ ๒ การแต่งตั้งคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการ ๑๓๕
- บทที่ ๓ การเตรียมงาน ๑๔๐
- บทที่ ๔ การเตรียมรับเสด็จพระประมุขและพระราชวงศ์ต่างประเทศ ๑๕๑
- บทที่ ๕ พระที่นั่งบรมราชสถิตยมโหฬารและพระที่นั่งเทวารันยสถาน ๑๗๕
- บทที่ ๖ ตราสัญลักษณ์ ๑๘๑
- บทที่ ๗ ของที่ระลึกทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย ๑๘๔
- บทที่ ๘ การซ่อมเรือพระราชพิธี และการซ่อมเหเรือ ๑๘๗
- บทที่ ๙ สีเหลืองสัญลักษณ์แห่งความจงรักภักดี ๑๙๙
- บทที่ ๑๐ การจัดพิมพ์หนังสือที่ระลึกและจดหมายเหตุเฉลิมพระเกียรติ ๒๐๖

ภาคที่ ๓ พระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี

๒๖๙

บทที่ ๑	พระราชกุศลทักษิณานุปทาน ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย	๒๒๑
	• หมายกำหนดการ	๒๒๒
	• พระราชกุศลทักษิณานุปทาน	๒๓๑
บทที่ ๒	พระราชพิธีบวงสรวงสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราช และเสด็จออกมหาสมาคม ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม	๒๔๕
	• พระราชพิธีบวงสรวงสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราช	๒๔๕
	• เสด็จออกมหาสมาคม ทรงรับการถวายพระพรชัยมงคล	๒๖๒
บทที่ ๓	พระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย	๒๘๕
	• รายนามพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์	๒๘๙
	• การพระราชทานสัญญาบัตรพัดยศ	๒๙๓
	• การเวียนเทียน	๓๐๑
บทที่ ๔	พิธีถวายพระพรชัยมงคล ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม	๓๐๗
	• พระบรมวงศานุวงศ์	๓๐๗
	• พระประมุขและพระราชวงศ์ต่างประเทศ	๓๑๒
	• คำกราบบังคมทูลถวายพระพรชัยมงคล	๓๒๓
	• พระราชดำรัส	๓๓๑
บทที่ ๕	ขบวนเรือพระราชพิธี และนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ ณ ราชนาวิกสภาและหอประชุมกองทัพเรือ	๓๓๗
	• การจัดริ้วขบวนเรือพระราชพิธี	๓๓๘
	• การทอดพระเนตรขบวนเรือ	๓๕๑
	• การทอดพระเนตรนิทรรศการ	๓๘๙
บทที่ ๖	งานถวายพระกระยาหารค่ำแด่พระประมุข และพระราชวงศ์ต่างประเทศ ณ พระที่นั่งบรมราชสถิตยมโหฬาร	๔๑๗
	• พระราชดำรัส ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	๔๓๔
	• พระราชดำรัส ของ สมเด็จพระราชาธิบดีแห่งบรูไนดารุสซาลาม	๔๓๕
	• พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานของขวัญแด่พระประมุขและพระราชวงศ์จากต่างประเทศ	๔๔๓
	• สมเด็จพระราชินีโซเฟียทูลเกล้าฯ ถวายเครื่องราชอิสริยาภรณ์	๔๔๙

ภาคที่ ๔ เกิดพระบรมมัจฉานเฉลิมฉลอง และถวายพระพรชัยมงคล ๔๕๓

บทที่ ๑	งานศาสนพิธีของทุกศาสนาทั้งก่อนและหลังพระราชพิธี	๔๕๔

บทที่ ๒	พิธีถวายพระพรชัยมงคลและมหรสพสมโภช ณ ห้องสนามหลวง	๔๖๒
	• กำหนดการจัดงานถวายพระพร	๔๖๓
	• พิธีถวายเครื่องราชสักการะและจุดเทียนชัยถวายพระพร	๔๖๘
บทที่ ๓	พิธีถวายเครื่องราชสักการะและจุดเทียนชัยถวายพระพร ณ กรุงเทพมหานคร และส่วนภูมิภาค	๔๗๐
บทที่ ๔	การถวายพระพรชัยมงคลของชาวต่างประเทศและชาวไทย	๔๗๘
	• พระราชสาส์นและสาส์น	๔๗๙
	• คำถวายพระพรของชาวไทย	๕๒๕
บทที่ ๕	คณะบุคคลเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทถวายพระพรชัยมงคล และทูลเกล้าฯ ถวายสิ่งของ	๕๓๐
บทที่ ๖	การจัดงานเฉลิมฉลอง	๕๕๘
	• การพระราชทานอภัยโทษ	๕๕๘
	• การจัดทำซุ้มเฉลิมพระเกียรติ	๕๖๐
	• นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ ณ เมืองทองธานี	๕๖๕
	• การจุดพลุและดอกไม้ไฟเฉลิมพระเกียรติ	๕๗๑
	• การจัดนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ ณ ต่างประเทศ	๕๗๘
	• การบูรณปฏิสังขรณ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ วัตถุ และศาสนสถานสำคัญ	๕๗๙
	• งานมหกรรมพืชสวนโลกฯ ราชพฤกษ์ ๒๕๔๙	๕๘๔
	• การแสดงทางศิลปวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติ	๕๘๗
บทที่ ๗	การเสด็จพระราชดำเนินและเสด็จไปในงานเฉลิมฉลอง	๕๙๐
บทที่ ๘	การประชาสัมพันธ์งานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี	๖๐๒

เล่ม ๒

ภาคที่ ๕ โครงการและกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ ๖๒๐

บทที่ ๑	โครงการเฉลิมพระเกียรติที่มอบหมายให้หน่วยงานต่างๆ ดำเนินการ	๖๒๒
บทที่ ๒	โครงการเฉลิมพระเกียรติขนาดใหญ่	๖๒๖
บทที่ ๓	โครงการเฉลิมพระเกียรติขนาดรอง	๖๓๗
บทที่ ๔	กิจกรรมร่วมเฉลิมพระเกียรติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด และที่ร่วมบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๖๘๕
บทที่ ๕	โครงการและกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติในต่างประเทศ	๖๙๔
บทที่ ๖	โครงการและกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติของจังหวัดต่างๆ	๖๙๙

ภาคผนวก รายงานคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ ๑๒๖๓

ผู้มีอุปการคุณและคณะบรรณาธิการ

๑๓๑๒

จดหมายเหตุเฉลิมพระเกียรติ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

เนื่องในการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี พุทธศักราช ๒๕๔๙

คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ

โดย กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พุทธศักราช ๒๕๕๐

จำนวนพิมพ์ ๕,๐๐๐ ชุด (ชุดละ ๒ เล่ม)

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
กรมศิลปากร

จดหมายเหตุเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทร
มหาภูมิพลอดุลยเดช.--กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร, 2550. 1312 หน้า.

ISBN 978-974-417-885-5

เลขหมู่ 923.1593
จ 132
2550/ต 1
เลขทะเบียน บ ๙๗๐

วันที่ 1/ พ.ย. 2559

116264

พิมพ์ที่

บริษัท รุ่งศิลป์การพิมพ์ (๑๙๗๗) จำกัด

โทร. ๐ ๒๗๔๓ ๕๐๐๐ โทรสาร. ๐ ๒๗๔๖ ๓๓๘๗

สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี